

สมัชชาสิทธิมนุษยชน 2567

ร่วมพลังผลักดันข้อเสนอแนะเชิงระบบ

ตอบสนองวิกฤตโลกเดือด - หนุนแก้ปัญหากระบวนการยุติธรรมเริ่มต้นธรรมาภิบาล - คุ่มครองสิทธิผู้สูงอายุ

ปีที่ 23 ฉบับที่ 12
เดือนธันวาคม 2567

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จัดงาน “สมัชชาสิทธิมนุษยชน เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2567” เมื่อวันที่ 19 - 20 ธันวาคม 2567 ภายใต้แนวคิด “Our Rights Our Future สิทธิของเรา อนาคตของเรา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะเชิงระบบในการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ณ โรงแรมเซ็นทารา โฉมใหม่ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

พส.ประไพ กาญจนรินทร์ ประธาน กสม. กล่าวว่า งานสิทธิมนุษยชนมีขอบเขตที่กว้างขวาง กสม. จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อน จึงเป็นที่มาของการจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน

ต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 3 โดยในช่วงสองปีที่ผ่านมาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในหลายเรื่อง เช่น การขับเคลื่อนให้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นิโทษสถาน พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้ การขับเคลื่อนให้มีการแยกประวัติอาชญากรรมซึ่งจะทำให้ผู้พ้นโทษได้รับโอกาสในการกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมถึงการผลักดันให้มีกฎหมายสมรสเท่าเทียมในประเทศไทยเพื่อสิทธิในการสร้างครอบครัวของคนทุกเพศ โดยในปี 2567 สมัชชาสิทธิมนุษยชนจะมีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลในประเด็นสิทธิในสิ่งแวดล้อม สิทธิในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิผู้สูงอายุ และ กสม. ยังมีแผนขับเคลื่อนเรื่องสิทธิสำหรับอนาคตร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งสิทธิแรงงานอิสระ สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี และสิทธิผู้สูงอายุซึ่งจะมีการหารือกันต่อไป

อ่านต่อหน้า 2

สมัชชาสิทธิมนุษยชน 2567
ร่วมพลังผลักดันข้อเสนอแนะเชิงระบบ
ตอบสนองวิกฤตโลกเดือด
- หนุนแก้ปัญหากระบวนการยุติธรรม
เริ่มต้นธรรมาภิบาล - คุ่มครองสิทธิผู้สูงอายุ

1

กสม. เน้นแก้ปัญหาคุ้มครองสิทธิ
เกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญา
หลังพบกรณีกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ถูกเอาเปรียบ
จากบริษัทผู้ประกอบธุรกิจ

4

สารประธานกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เนื่องใน “วันสิทธิมนุษยชนสากล”
10 ธันวาคม ประจำปี 2567

6

ข่าวกิจกรรม กสม.

7

เบลเยียมออกกฎหมาย
ให้ Sex Worker มีสิทธิรับบำนาญ
และการลาตามสิทธิแรงงานได้
เป็นประเทศแรกของโลก

8

จากการขับเคลื่อนงานของสมัชชาฯ ตลอดหนึ่งปีที่ผ่านมาและจากการหารือในเวทีสมัชชากลุ่มย่อย เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2567 ภาวศึเครือข่ายได้นำเสนอข้อคิดและข้อเสนอแนะใน 3 ประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

1 สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือวิกฤตโลกเดือดในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อวิถีการของน้ำที่ก่อให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมและน้ำแล้ง ซึ่งมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสิทธิมนุษยชนของคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต โดยมีความกังวลว่า โครงการพัฒนาขนาดใหญ่อาจเพิ่มการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและทำลายสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้โครงการที่ออกแบบมาเพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โครงการพลังงานหมุนเวียน หรือโครงการที่มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วยการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิของชนพื้นเมืองและสิทธิชุมชนได้

จึงมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาให้จัดทำกฎหมายและนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศบนฐานของสิทธิมนุษยชน โดยสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่เปิดพื้นที่ให้บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงเป็นพิเศษ เช่น เด็กและเยาวชน ผู้หญิง เกษตรกรในชนบท ชุมชนชายฝั่ง ชุมชนประมงพื้นบ้าน รวมถึงชนพื้นเมืองให้ได้เข้ามามีส่วนในการร่างกฎหมาย ผลักดันให้มีการรับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเต็มที่ สนับสนุนให้มีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยทบทวนการนำกลไกตลาดคาร์บอนเครดิตมาใช้เนื่องจากถูกวิจารณ์ว่าไม่นำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้จริง เอื้อให้เกิดการฟอกเขียวและเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการแย่งชิงทรัพยากรที่ดินและป่าไม้จากชุมชนท้องถิ่น มีข้อเสนอให้รับรองสิทธิของประชาชนในการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับ

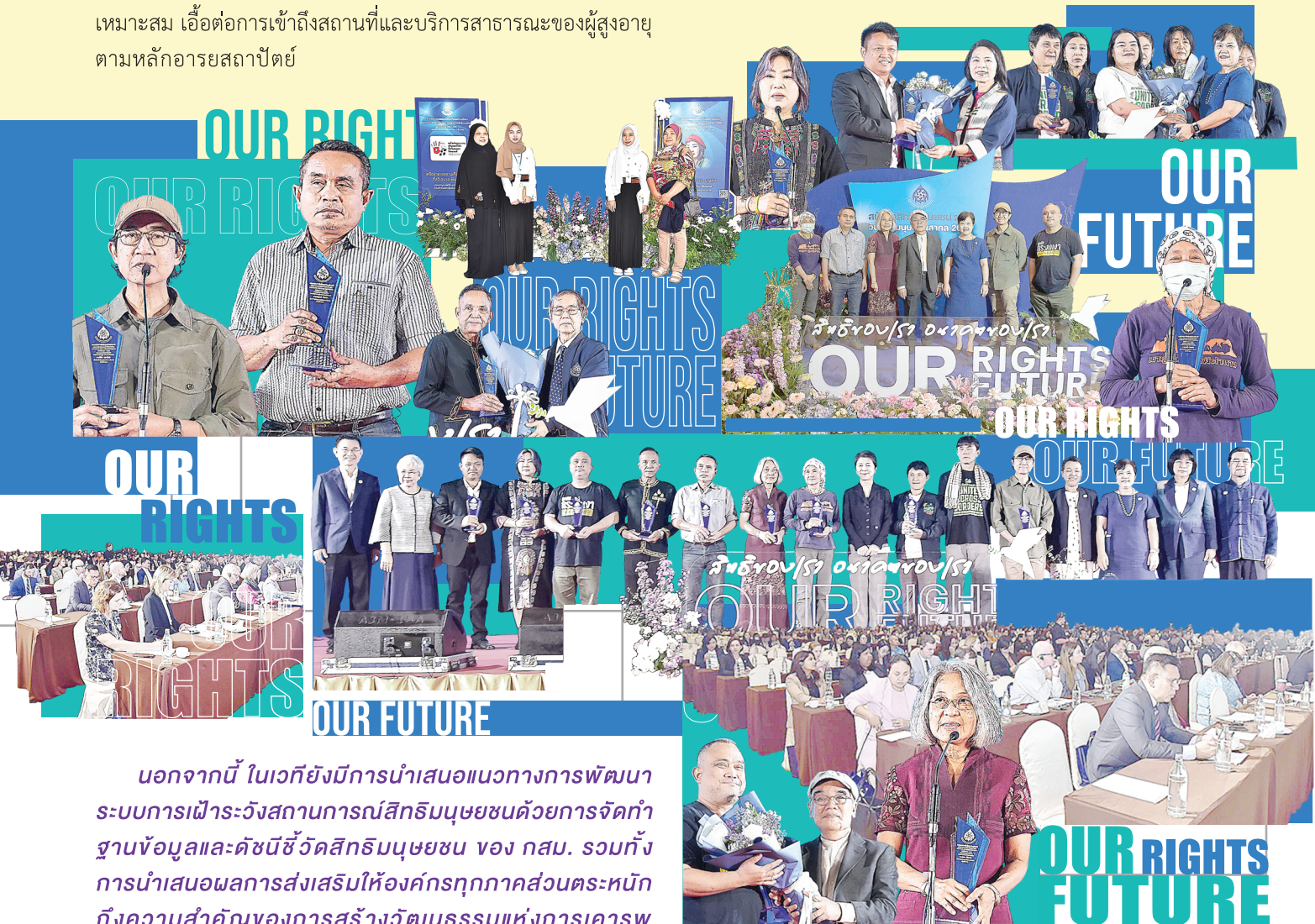
สภาพภูมิอากาศโดยอาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายวิธีพิจารณาความศาลสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดความรับผิดชอบของภาครัฐกิจ โดยเฉพาะบริษัทและอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณมากให้ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วย

2 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ปัจจุบันยังคงมีเหตุการณ์ความรุนแรงจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การซ้อมทรมานและผู้ต้องหาการดำเนินคดีล่าช้าจนคดีขาดอายุความ ปัญหาการพันพินดลยวนลการเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายหรือการมีอิทธิพลอยู่เหนือกฎหมาย **กสม. จึงมีข้อเสนอให้มีการพัฒนาระบบการยุติธรรมทางอาญาขั้นต้นธรา** เช่น ขับเคลื่อนให้นำแผนพัฒนาสถานีตำรวจซึ่งจัดทำร่วมกันระหว่างสำนักงาน กสม. กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ไปสู่การปฏิบัติ พัฒนาระบบการคุ้มครองให้ผู้ต้องหาในคดีอาญามีทนายความตั้งแต่ชั้นจับกุมและในชั้นสอบสวนทุกขั้นตอน รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการสอบสวนโดยเพิ่มขีดความสามารถและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่พนักงานสอบสวน

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะให้**เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ** โดยให้จัดทำอนุบัญญัติและรวบรวมปัญหาอุปสรรคจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว โดยเฉพาะการบันทึกภาพและเสียง การเก็บรักษา การแจ้งการควบคุมตัว **รวมทั้งสนับสนุนให้รัฐบาลไทยเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประคับคดหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี** (Optional Protocol to the Convention against Torture: OPCAT) โดย กสม. ได้มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาแนวทางการจัดตั้งกลไกป้องกันการทรมานระดับชาติ (National Preventive Mechanism : NPM) และมาตรฐานการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังให้สอดคล้องตาม OPCAT แล้ว

3 สิทธิผู้สูงอายุ ปัจจุบันสังคมไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ แต่ยังมีช่องว่างในการประกันสิทธิพื้นฐานให้กับผู้สูงอายุ **จึงมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลสนับสนุนให้มีสนธิสัญญาหรือมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิผู้สูงอายุ เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุในทุกมิติ และป้องกันการถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งอายุ (Age Discrimination)** โดยประกันสิทธิเกี่ยวกับหลักประกันรายได้เพื่อให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ และจัดให้มีการออมภาคบังคับที่เหมาะสมสำหรับแรงงานนอกระบบ และแรงงานอิสระ รวมทั้งสร้างระบบการออมระยะยาวเพื่อชีวิตหลังเกษียณงาน และเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายแรงงานเพื่อส่งเสริมการจ้างและขยายอายุการทำงานของผู้สูงอายุในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งบรรจุนโยบายเรื่องการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุให้อยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชนและสังคม อย่างมีความสุข (Ageing in Place) ไว้ในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติและแผนงานทุกระดับ โดยระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมที่สะดวก ปลอดภัยและเหมาะสม เอื้อต่อการเข้าถึงสถานที่และบริการสาธารณะของผู้สูงอายุตามหลักอารยสถาปัตย์

ภายในงานยังมีการปาฐกถาพิเศษ โดย **นายสมบัติ บุญงามอนงค์** ผู้อำนวยการมูลนิธิกระจกเงา ซึ่งกล่าวถึงมุมมองและแนวคิดในการทำงานให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาสิทธิสถานะและผู้ด้อยโอกาส และมีพิธีมอบรางวัลให้แก่ 9 บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 – 2567 ได้แก่ **นายเอกชัย อิสระทะ** เลขาธิการสมาคมพิทักษ์สิทธิมนุษยชนชาวคาบูกา **นางพัทยา เรือนแก้ว** ประธานสมาคมเครือข่ายคนไทยในต่างแดน ประเทศเยอรมนี **นายสมบูรณ์ คำแหง** ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนระดับชาติ **นายนิติธร ทองธัญกุล** ผู้อำนวยการอาวุโสสำนักสร้างสรรค์เนื้อหา Thai PBS **เครือข่ายแรงงานเก็บเบอร์รี่ป่า กัสส์วีนและฟินแลนด์** นางสาวนุชนารถ บุญคง ผู้จัดการมูลนิธิบ้านครูน้ำ **องค์การบริหารส่วนตำบลจาน อ.กันทรารมย์ จ.ศรีสะเกษ** **มูลนิธิกระจกเงา** และ **นายมนตรี อุดมพงษ์** รักษาการบรรณาธิการข่าว 3 มิติ

นอกจากนี้ ในเวทียังมีการนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนด้วยการจัดทำฐานข้อมูลและดัชนีชี้วัดสิทธิมนุษยชน ของ กสม. รวมทั้งการนำเสนอผลการส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเคารพสิทธิมนุษยชนโดยการจัดทำแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมา มีองค์กรนำร่องจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งสถาบันการศึกษา องค์กรธุรกิจ และองค์กรภาคประชาสังคมจำนวน 19 องค์กร ที่ได้ประกาศแนวนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคลากรที่ทำงานในองค์กรนั้น ๆ แล้ว

ในช่วงสุดท้าย ภาคีเครือข่ายได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ในการร่วมพลังขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างสังคมแห่งอนาคตที่ทุกคนเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียม และดำรงชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยไม่ท้อแท้ ไร้ข้างหลัง อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและสมานฉันท์

กสม. แนะนำกฎหมายคุ้มครองสิทธิเกษตรกร ในระบบเกษตรพันธสัญญา หลังพบกรณีกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ถูกเอาเปรียบ จากบริษัทผู้ประกอบธุรกิจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 73 บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ **กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR), ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของเกษตรกรและบุคคลที่ทำงานในพื้นที่ (UNDROP) และหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UNGPs)** ได้วางกรอบแนวทางให้รัฐต้องดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานภาคเกษตรกรรม รวมถึงการตรากฎหมายและนโยบายกลไกการชดเชยและเยียวยาแก่ผู้ถูกละเมิดสิทธิ เพื่อให้แน่ใจว่าแรงงานภาคเกษตรกรรมจะได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม และสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาเมื่อถูกละเมิดสิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2565 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี และสระแก้ว รวม 15 ราย ระบุว่า ผู้ร้องได้เข้าทำสัญญาซื้อขายไก่กระທงประกันราคากับบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งข้อสัญญากำหนดให้ผู้ร้องต้องซื้อลูกไก่ อาหาร และเวชภัณฑ์จากบริษัท โดยบริษัทจะประกันราคารับซื้อไก่คืน แต่บริษัทกลับส่งมอบลูกไก่ที่ไม่แข็งแรงและอาหารไก่ที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้ไก่ป่วยและตายจำนวนมาก ผู้ร้องพยายามเจรจากับบริษัทหลายครั้งแต่ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาคือเหตุให้ผู้ร้องประสบภาวะขาดทุนและต้องแบกรับภาระหนี้สินจำนวนมาก

แม้เรื่องดังกล่าว ศาลจะมีคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดและเหมาะสมแล้ว ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 กสม. จึงไม่สามารถพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวต่อไปได้ **แต่กรณีดังกล่าว กสม. เห็นว่าเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มเกษตรกร จึงเห็นควรให้มีการพิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อเท็จจริงเพื่อมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายุ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** โดยพบประเด็นที่เป็นข้อจำกัดในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญา 6 ประเด็น ดังนี้

1 ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. 2560 คำนียาม **“ระบบเกษตรพันธสัญญา”** มีลักษณะเป็นการ **กีดกันไม่ให้ผู้ประกอบการทำสัญญากับเกษตรกรน้อยกว่า 10 ราย และกีดกันเกษตรกรคู่สัญญาไม่ให้ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติฯ** ก่อให้เกิดช่องว่างที่ผู้ประกอบการทางการเกษตรสามารถหลบเลี่ยงกฎหมายได้โดยการทำสัญญากับเกษตรกรน้อยกว่า 10 ราย นอกจากนี้ **เกษตรกรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลยังไม่ได้ได้รับความคุ้มครองพื้นฐานจากการทำสัญญาภายใต้ระบบเกษตรพันธสัญญา**

2 ข้อสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา **ส่งผลกระทบต่อสิทธิของเกษตรกรในหลายประเด็น** เช่น การกำหนด **อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี** จากมูลหนี้ที่ค้างชำระ การ **ผลักภาระความรับผิดชอบ** ค่าใช้จ่ายและผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงไก่กระທงให้เกษตรกรแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่มีการตรวจสอบสาเหตุของความเสียหาย อีกทั้ง **กระบวนการทำสัญญาไม่โปร่งใส** เกษตรกรถูกเร่งให้ลงนามในสัญญาโดยไม่มีโอกาสต่อรองหรือแก้ไขเงื่อนไขของสัญญา **มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของสัญญา** ภายหลังผ่านการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเกษตรกร

3 พบปัญหามาตรฐานคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ผู้ประกอบการจัดหาให้แก่เกษตรกร เช่น ลูกไก่ไม่แข็งแรง อาหารสัตว์ไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้เกษตรกรได้รับความเสียหายทั้งด้านต้นทุนการผลิตและรายได้ โดยผู้ประกอบการมักให้เกษตรกรปกปิดข้อมูล ไม่แจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าตรวจสอบ **โดยให้คำมั่นว่าจะลดความเสียหายให้ แต่กลับปฏิเสธความรับผิดชอบในภายหลัง**

4 พบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาไม่ทั่วถึงของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบเกษตรพันธสัญญา **โดยมีผู้แทนเกษตรกรเพียง 3 คน จากทั้งหมด 25 คน** อาจส่งผลให้เสียงของเกษตรกรถูกลดทอนความสำคัญ และอาจนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่ไม่สามารถสะท้อนมุมมองของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง

5 คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทประจำจังหวัด ยังขาดองค์ประกอบของนักวิชาการ ภาคประชาสังคม และผู้แทนเกษตรกร ที่มีความเข้าใจบริบทของการทำการเกษตรที่จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่เกษตรกรในกระบวนการไกล่เกลี่ยได้

6 บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาฯ กำหนดโทษปรับสูงสุดแก่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรที่ฝ่าฝืนกฎหมายไม่เกิน 300,000 บาท ซึ่งเมื่อเทียบกับมูลค่าการลงทุนและผลกำไรที่ได้จากการลงทุนแล้ว เห็นว่า โทษไม่สมมูลและไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด รวมทั้งไม่มีผลในการป้องกันและหยุดยั้งการกระทำความผิดของผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร

กสม. จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1 ทบทวนนิยามคำว่า “ระบบเกษตรพันธสัญญา” และ “เกษตรกร” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. 2560 เพื่อ **ขยายขอบเขตความคุ้มครอง** ในหลักการพื้นฐานของอาชีพเกษตรกรกรมในการทำสัญญาภายใต้ระบบเกษตรพันธสัญญาให้ครอบคลุมถึงนิติบุคคลที่มีธุรกิจขนาดเล็ก (S) และขนาดกลาง (M)

2 ออกประกาศกำหนดรูปแบบของสัญญา เพื่อเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา และ **ป้องกันไม่ให้เงื่อนไขในสัญญาก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม หรือเอาเปรียบคู่สัญญา** รวมทั้งให้แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. 2560 มาตรา 20 โดยกำหนดให้บริษัทต้องมอบสัญญาให้เกษตรกรเก็บรักษาไว้ 1 ฉบับ และเก็บรักษาที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอีก 1 ฉบับ หรือในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายตกลงแก้ไขสัญญาร่วมกัน ให้นำสัญญาฉบับใหม่มาให้หน่วยงานเก็บรักษาด้วย เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา โดยที่คู่สัญญาไม่ทราบรายละเอียด และแก้ไขปรับปรุงมาตรา 21 โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติให้ชัดเจนว่า การระบุรายละเอียดในสัญญาต้องไม่มีลักษณะหรือมีผลทำให้เกษตรกรปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะคาดหมายได้ตามปกติ และกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวด้วย รวมถึงกำหนดให้การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาต้องได้รับการตรวจร่างและดำเนินการต่อหน้าพนักงานอัยการประจำสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนจังหวัด เพื่อให้พนักงานอัยการสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อสัญญาแก่เกษตรกรได้โดยตรง

3 ออกประกาศกำหนดให้ในสัญญาต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร ในการรับรองคุณภาพและมาตรฐานของปัจจัยการผลิต ก่อนส่งมอบแก่เกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรมีหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลการทำสัญญาต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของปัจจัยการผลิต รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ตามกฎหมายในการใช้สิทธิได้แก่ดังกล่าว ตลอดจนบทลงโทษกรณีผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรปกปิดข้อมูลหรือหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ

4 ทบทวนองค์ประกอบคณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทประจำจังหวัด โดยเพิ่มสัดส่วนของกรรมการที่เป็นนักวิชาการ ภาคประชาสังคม และผู้แทนเกษตรกรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

5 ทบทวนบทกำหนดโทษกรณีการไม่ส่งมอบสัญญาให้เกษตรกรในวันทำสัญญา และกรณีการกำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายไว้ในสัญญา โดยเพิ่มบทลงโทษให้มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับระดับความเสียหายที่เกษตรกรอาจได้รับ

สารประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เนื่องใน “วันสิทธิมนุษยชนสากล” 10 ธันวาคม ประจำปี 2567

HUMAN
RIGHTS DAYOUR
RIGHTS
RIGHT
FUTURE
NOW

ปีที่ 23 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2567

เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2491 หรือ 76 ปีก่อน ภายหลังเหตุการณ์ สงครามโลกครั้งที่ 2 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองและ ประกาศใช้ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 48 ประเทศแรก ที่ให้การรับรองเอกสารสำคัญฉบับนี้ เพื่อยืนยัน ว่า **คนทุกคนล้วนมีสิทธิมนุษยชนเท่าเทียมกัน** และไม่อาจ แบ่งแยกได้ด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ภาษา สีผิว หรือ สถานะใด ๆ ที่จะทำให้มนุษย์ต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่าง

ทุกวันนี้ มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลง มากมาย ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้รับผลกระทบ จากภาวะสงคราม ได้รับความเดือดร้อนจากการเปลี่ยนแปลง ของสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วม น้ำแล้ง ต้องเผชิญ กับปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM 2.5 ที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพและต้องเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางออนไลน์จาก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ซึ่งถูกนำมาใช้ ในทางที่ผิด

สถานการณ์เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน ตลอดจน ความเป็นอยู่ที่ดี ความมั่นคง และความปลอดภัยของเราทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อประชากรกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ เด็ก และกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิ และสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

ทุกคนจึงปรารถนาที่จะได้รับการปกป้องและคุ้มครอง “สิทธิมนุษยชน” โดยเราต้องร่วมกันหาหนทางที่ทำให้ เพื่อมนุษยชาติเข้าถึงและก้าวไปสู่โลกที่พัฒนาอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล (International Human Rights Day) 10 ธันวาคม ภายใต้แนวคิด **“Our rights, our future, right now.”** ของสหประชาชาติ ประจำปี 2567 นี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) **ขอให้ทุกคน ให้ความสำคัญกับ “สิทธิมนุษยชน” ในฐานะที่เป็นรากฐาน ของสันติภาพ** เป็นแนวคิดหลักของการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรม และ เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมและรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ในวันข้างหน้า เพื่อเสริมพลังให้ทุกคนได้เข้าถึงและใช้สิทธิที่พึงมี และก้าวสู่โลกอนาคตที่ยุติธรรมไปพร้อมกันอย่างเสมอภาค

พรระไพ์ กาญจนะรินทร์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข่าวกิจกรรมกสม.

กสม. หารือร่วมคณะทำงานว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็กหญิงของสหประชาชาติ ในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทย วันที่ 2 ธันวาคม 2567 ที่ห้องประชุมประธาน กสม. ชั้น 7 สำนักงาน กสม. **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นายอัสสันต์ กัยหลักษณ์** และ **นางสาวสุภัทรา นาคะผิว** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงาน กสม. ให้การต้อนรับ **Ms. Haina Lu** และ **Ms. Ivana Krstic** สมาชิกคณะทำงานว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็กหญิงของสหประชาชาติ (Working Group on discrimination against women and girls: WGDAGW) ในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ 2 - 13 ธันวาคม 2567 เพื่อหารือสถานการณ์สิทธิผู้หญิงและเด็กหญิงของไทยและการดำเนินการเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ โดยข้อมูลและความเห็นจากการเยือนประเทศไทยในครั้งนี้จะเสนอต่อที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) สมัยที่ 59 ในเดือนมิถุนายน 2568

กสม. เข้าร่วมเวทีหารือระดับชาติว่าด้วยการเข้าเป็นภาคี OPCAT วันที่ 12 ธันวาคม 2567 **นางสาวปติกาญจน์ สิกธิเดช** **นายอัสสันต์ กัยหลักษณ์** และ **นางสาวสุภัทรา นาคะผิว** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมเวทีหารือระดับชาติว่าด้วยการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญา **CAT (OPCAT)** จัดโดย คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิมนุษยชน สิทธิ เสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน

แห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สมาคมเพื่อการป้องกันการทรมาน (APT) และกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (APF) ในการนี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ร่วมการอภิปรายและกล่าวถึงบทบาทของ กสม. ในการเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้รัฐบาลเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (OPCAT) ณ อาคารรัฐสภา ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ

กสม. ร่วมกิจกรรมคลินิกสิทธิมนุษยชนเคลื่อนที่และจัดประชุมเรื่องการสำรวจการถือครองที่ดินของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ จ.อุบลราชธานี

วันที่ 12 - 13 ธันวาคม 2567 ที่บ้านท่าแพและบ้านเวินบึก อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี **นางปรีดา คงแป้น** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ออกหน่วยคลินิกสิทธิมนุษยชนเคลื่อนที่ครั้งที่ 3 โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สิทธิชุมชนกรณีการสำรวจการถือครองที่ดินของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โดยขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมประชุมกว่า 130 คน ซึ่ง กสม. จะนำข้อมูลและข้อเสนอแนะจากการประชุมไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาการสำรวจการถือครองที่ดินของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ต่อไป

กสม. ให้การต้อนรับ พล.ต.อ.สุรพงษ์ ประสานการปฏิบัติที่ 5 กอ.รมน. ในโอกาสเข้าหารือประเด็นสิทธิมนุษยชน วันที่ 26 ธันวาคม 2567 **นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี** **นางสาวปติกาญจน์ สิกธิเดช** และ **นายอัสสันต์ กัยหลักษณ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้บริหารสำนักงาน กสม. ให้การต้อนรับ **พล.ท. อุดมกมล หนูแก้ว** ผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 5 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และคณะ ในโอกาสเข้าเยี่ยมและขอหารือในประเด็นสิทธิมนุษยชนกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ห้องประชุมประธาน กสม. ชั้น 7 สำนักงาน กสม.

เบลเยียมออกกฎหมายให้ **SEX WORKER** มีสิทธิรับบำนาญ และการลา ตาม **สิทธิแรงงาน** ได้ เป็นประเทศแรกของโลก

ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2567 เป็นต้นไป **ผู้ประกอบอาชีพให้บริการทางเพศ หรือ Sex Worker ในประเทศเบลเยียม จะมีสิทธิได้รับการคุ้มครองภายใต้สัญญาจ้าง** หลังจากมีการผ่านร่างกฎหมายฉบับใหม่ ที่มีเนื้อหารับรองสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ประกันสุขภาพ สิทธิในการได้รับเงินบำนาญจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สิทธิในการลาป่วย ลาดคลอด โดยได้รับเงินเดือนจากนายจ้าง นับเป็นครั้งแรกของโลกที่ผู้ประกอบอาชีพ Sex Worker ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับคนทำงานในสายอาชีพอื่น ๆ **กฎหมายฉบับนี้ยังคุ้มครอง Sex Worker จากภัยคุกคามในที่ทำงาน และมีสิทธิปฏิเสธไม่ให้บริการ จัดฟันไม่ยอมทำสิ่งที่ไม่สะดวกใจได้** นอกจากนี้ยังกำหนดหน้าที่ให้นายจ้างจัดหาผ้าปูที่นอนที่สะอาด ถูยางอนามัย ผลิตภัณฑ์สุขอนามัย และห้องสำหรับให้บริการทางเพศที่มีปุ่มกดฉุกเฉินไว้กดติดต่อขอความช่วยเหลือ

การตัดสินใจออกกฎหมายฉบับนี้ของรัฐบาลเบลเยียม มีขึ้นหลังกลุ่มผู้ประกอบอาชีพ Sex Worker รวมตัวประท้วงใหญ่ในปี 2565 เนื่องจากไม่ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในช่วงโควิด 19 ระบาด บรรดาผู้ให้บริการทางเพศหลายคน ซึ่งส่วนใหญ่ต้องทำอาชีพนี้เพราะความจำเป็น มองว่ากฎหมายใหม่นี้ออกมาช้าเกินไป ขณะที่บางคนไม่เห็นด้วยกับกฎหมายนี้ เพราะมองว่าไม่ช่วยแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ การกดขี่ข่มเหง การแสวงประโยชน์ และการใช้ความรุนแรง

BELGIUM NEW LAW GIVEN FULL EMPLOYMENT RIGHTS AS SEX WORKERS

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเอสิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0-2141-3800 และ 3900 สายด่วนร้องเรียน: 1377
: 0-2141-3913 และ 3919 ร้องเรียน: help@nhrc.or.th
เว็บไซต์: www.nhrc.or.th

www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ดาวน์โหลดแบบฟอร์มออนไลน์

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตนเลขที่ 9/2552
ปณ.พ. ศูนย์ราชการเอสิมพระเกียรติ

สหภาพระหว่างประเทศของผู้ให้บริการทางเพศ (IUSW) ประเมินว่า ทั่วโลกมีผู้ประกอบอาชีพ Sex Worker ประมาณ 52 ล้านคน ซึ่งในหลายประเทศการค้าบริการทางเพศเป็นอาชีพที่ได้รับรองตามกฎหมาย แต่ยังไม่มียประเทศใดนำการคุ้มครองด้านสิทธิแรงงานมาใช้อย่างครอบคลุมเท่าประเทศเบลเยียม อย่างไรก็ตามเรื่องราวมาตรการกำกับควบคุมอุตสาหกรรมทางเพศควรเป็นอย่างไรนั้น ยังคงเป็นประเด็นที่ทั่วโลกต้องอภิปรายถกเถียงกันต่อไป

ที่มา : **euronews.**